



Štev. 2

Leto 10

Izhaja dvakrat na mesec

Naročnina četrtletno 12 dinarjev

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

NEODVISNO GLASILO ŽELEZNIČARJEV, UPOKOJENCEV IN TRANSPORTNEGA OSOBLJA

## Mednarodne zveze

Pred nami leži zvezek s skromnim naslovom »Vergleichs- und Schiedsgerichtsordnung«, kar bi se reklo po našem »Poravnalni in razsodiščni red«. Ta, 12 strani obsegajoči zvezek, bi človek kar odložil kot brezpomemben natisnjen papir, če bi njegova vsebina ne silila k razmišljanju.

Vsebina govori o postopku razsodišča internacionalne trgovske zbornice. Ta najobširnejša, vse privatne podjetniške (kapitalistične) organizacije vsega sveta objemajoča internacionalna, je dosedaj premagovala vse ovire in tekoče. Podjetniki iz nad 40 držav se udeležujejo v tej internacionalni solidarno in uspešno drug za drugega. Iz praktičnega življenja vedo, kaj pomeni v današnji dobi internacionalno prepletano gospodarstvo, kaj pomeni imeti in stati v neprestanih zvezah preko vseh državnih mej s podjetniki vseh držav v skupnem forumu, internacionalni trgovski zbornici. Prepričani so, da ne more prav noben narod živeti in se razvijati brez stika in sodelovanja z drugim narodom. In ker to vedo in to spoznavajo, so trdno skupaj zvezani, pa naj se razvijajo politične razmere v lastnih državah kakorkoli se hočejo.

V enem iz pozivov ali apelov se čita sledeče:

»Trdi se, da so stremeljenja po še tesnejši združitvi naletela pri vladah raznih držav na različne težkoče. Od svetovne vojne sem je zasedalo okrog štirideset velikih internacionalnih kongresov vlad. Vendar ali naj zato, ker so nekatere vladne organizacije odpovedale, ustavijo svoja delovanja tudi privatne organizacije delodajalcev? Nasprotno. Če vlade teh nalog ne morejo izpolniti, jim morajo gospodarski zastopniki posvetiti tem večjo pozornost in moč. Internacionalna trgovska zbornica je internacionalna zveza pripadnikov gospodarskih panog, ki se trdno opira na trdne temelje nacionalnih gospodarskih grup v vsaki posamezni državi. Z okorelimi gospodarskimi teorijami nima nič skupnega. Njena glavna naloga je, posvečati vso pažnjo vsem oblikam praktičnega pridobivanja.«

Ta ugotovitev ne pove sicer nič novega.

Podčrtava le, da podjetniki ne morejo eksistirati brez

### internationalnih zvez,

nego nasprotno, jih smatrajo kot nujno potrebne. Kar se političnim organom, vladam, ponesreči, to izvrše podjetniki veleindustrije, veletrgovine in prometa potom svojih organizacij z lahkoto. Vlade so ovirane z raznolikimi nacionalnimi ovirami, podjetniki pa so nasprotno gibčni in teh ovir ne poznajo. Podjetniki niso samo nacionalna moč, nego po svojih internacionalnih organizacijah in s svojo internacionalno realna velesila sveta. Pred vsem znajo izbornu braniti svoje interese v vseh državah, v vseh delih sveta in na vseh morjih.

Nehote se tudi nam delavcem mora vzbuditi misel in vprašanje, kako je vendar to mogoče, da

### imajo lahko samo podjetniki takšno obširno internacionalno organizacijo

s takšnimi izvrševalnimi silami. Delavci in nameščenci imajo tudi svoje interese, ki segajo preko vseh držav in morja in so povsod isti in enaki, ter bi morali imeti istotako en skupen močen svetovni forum. Če ravno med posameznimi delavci in nameščenci in njihovimi skupinami ni internacionalnih razprtij, ki bi potrebovale poravnavo in razsodišča,

so vendar primorani kot ročni in duševni delavci, ker so zaposleni v teh podjetjih in državah, skrbeti za pogoje dela, za plače in mezde, ki so jim usodne in življenska potreba. In kakor si podjetniki vseh držav zemeljske oble urejujejo svoje interese potom svojega internacionalnega foruma,

### bi si morali tudi delavci in nameščenci vseh držav s svojim internacionalnim forumom štiti svoje koristi posebno glede mezd in plač in delovnih pogojev.

Navsezadnje pa to ni vprašanje, ki bi se tikalo samo delavcev in nameščencev, nego vsega človeštva: *Kaj če se ni ohranila razmera delov...* Znižavanje mezd v eni državi poostri konkurenco in se morajo zato tudi v drugih državah reducirati mezde. In zato je neprestano gospodarsko valovanje v vseh državah, kjer so vsi proti vsem. Zato bi tudi delavstvo in nameščentstvo moralo imeti vseobjemajočo delavsko internacionalno, odločbe in paragrafe, kateri bi morali biti ratificirani od vlad vseh držav in se tako izvrševati.

Internationalne zveze delavstva preživljajo danes težko krizo. Delavstvo danes

### nacionalno drugega proti drugemu ščuvajo.

Pripovedujejo mu in ga prepričujejo, da je le v okvirju domače države njegova rešitev in izboljšanje in da ga razmere v drugih državah nič ne brigajo. Fašizem vseh raznolikih vrst se je spravil v prvi vrsti na delavstvo. Potrebuje ga za izvršitev svojih načrtov. Pri tem mu dokazuje, da je gospodarstvo v domači državi edino, ki mu nudi eksistenco.

Imamo sicer še Mednarodni (Internationalni) biro dela, naloga katerega je, izravnati socialno politiko vseh držav. Gotovo ni potreba na dolgo dokazovati, da se Internationalnega biroja dela ne sme več primerjati s tistim, ki je bil pred 10 leti. To je del Društva narodov in zvezano z njim v življenju in smrti. Močne sile so na delu, da bi osnovno podlago Internationalnega biroja dela pokopale. Podjetniki pomagajo pri tem prav pridno, in ravno podjetniki, ki vedno in vedno s svojimi dalekosežnimi internacionalnimi zvezami potrjujejo, kako važne in potrebne da so, delajo proti internationalni zvezi delavcev.

Da je to njihov interes, mnogi delavci nočejo misliti, so pa tudi takšni, ki pomagajo rušiti delavske pridobitve potom raznih žoltilih organizacij. Seveda, sistemu delavstvu, ki se noče učiti in se izgovarja z nizkimi mezdami, ki mu branijo čitanje, knjige, izobrazbo in pouk, ni pomagati in je le nekakšno sredstvo podjetniškimi plačancem in agentom, da pohlevno izvršujejo njihove naredbe in postajajo, če že ne rušitelji delavske soslidarnosti, pa vsaj buferji, ki odbijajo zahteve delavskih zvez.

Veljava in moč Internationalnega biroja dela se pa, seveda, meri tudi po

### moči in pomenu internacionalnega delavskega strokovnega gibanja.

In to v toliko boljše, ker je internacionalno delavsko strokovno gibanje hrbtenica Internationalnemu biroju dela. Čim močnejše je ono ne samo v internacionalnem obse-

gu, nego predvsem v domačem nacionalnem obsegu, tem veljavnejši je Internationalni biro dela. Žal, da moramo priznati, da je zadnja leta to internacionalno delavsko strokovno gibanje popustilo na svoji žilavosti. Z zmago raznih fašizmov v raznih državah, ki so razbili delavsko strokovno gibanje (podjetniškega niso), so s tem oslabili Internationalno strokovno gibanje, ki je bilo koncentrirano v strokovni Internationalni. Tu je jasno vidno, da je delavstvo takorekoč nastopilo samo zoper sebe in svoje koristi in povsod, v vseh državah, kjer še ni fašizma, a ga skušajo pripravljati, kjer se del delavstva ogreva zanj, dela proti samemu sebi. Spoznanje, seve, bo prišlo prepozno, kakor je to slučaj v Italiji in Nemčiji.

Kakor se čuti v vseh državah, kjer še se ni mogel fašizem zadržati, je postalo strokovno gibanje delavstva živalnejše, močnejše. Delavstvo je začelo spoznavati veliko vrednost in pomen strokovnih organizacij in internacionalne organiziranosti.

In pri podjetnikih imajo zato tudi zelo dober vzgled.

Ali se mar naj delavstvu prepove, da ne sme imeti svojih internacionalnih zvez in organizacij? Da ne smejo imeti tega, kar ne le smejo podjetniki, nego, kar za podjetnike celo *strokovi organi* pospešujejo?

Svoje očitvidne vzroke ima delavstvo, da se je delavcem v Nemčiji, Avstriji in Italiji prepovedala vsaka

organizacija svobodnih strokovnih zvez in da ne smejo biti zvezane s strokovno internacionalno, medtem ko se podjetnike k temu naravnost navaja.

### Vrednost in pomen internacionalnih organizacij

raste s svetovno gospodarskimi zapletljaji. Internationalna trgovska zbornica se baha, da sloni na trdni podlagi nacionalnih (domačih) grup, ki obstojajo v vsaki državi in da bo delala, da se razmere za produkcijo prilagode gospodarski strukturi posamezne države. Kaj drugega pa delavstvo s svojimi internacionalnimi tudi ne dela in ne išče. Delavstvo hoče, oprto na nacionalne (domače) grupe — zveze, v katerih je v vsaki državi organizirano, ali bi moralo biti organizirano, pomagati zidati nacionalno in internacionalno novi svet, ki bo vsemu človeštvu nudil blagostanje, ki bo strašne krize, ki jih spremlja lakota, kjer pri polnih skladiščih umirajo gladi in se radi ohranitve visokih cen znižuje preveč pridelanih dobrin in življenskih potrebščin, premagalo in omogočilo vsakemu človeka dostojno življenje.

Ohranimo torej v današnjem deliriju (blodnjah) nacionalnih fraz potreben mir in samozavest in čuvajmo ter krepimo naše organizacije, ki naj ne objemajo samo naše domače države, nego delavstvo in države vsega sveta.

## Kako utemeljuje Državni svet naknadne upokojitve?

V zadnji številki smo objavili kratko obvestilo, da je Državni svet zavrnil pritožbe onih železničarjev, ki so čakali po več mesecev in cela leta na upokojitve, pa so bili februarja in marca 1934 upokojeni z naknadno veljavnostjo.

Prizadeti železničarji so bili kmalu po upokojitvi obveščeni, da bodo morali plačati večje zneske državni upravi kot razliko med prejšnjimi višjimi aktivnimi prejemki in manjšo pokojnino. Pritožbo proti temu ukrepu so prizadeti utemeljili s tem, da se zamore glasom zakona rešenje o upokojitvi izstaviti samo po predhodni soglasnosti finančnega ministra. Ni bila krivda uslužbenecv, da upravna oblast ni pravočasno poskrbela za izpolnitev te formalnosti, odnosno, da ni odpravila ovir, da bi lahko finančni minister pravočasno dal svoje privoljenje za upokojitve. Vsled tega tudi uslužbenec ne smejo trpeti nikake škode odnosno zmanjšanja prejemkov ter se jim ne sme predpisati povračila aktivnih prejemkov, ker so te prejemke prejeli v dobri veri redno mesečno izplačane potom svoje službene ednice. Ker se je izstavitev rešenja o upokojitvi zavlekla po krivdi oblasti samih, je edino pravilno, da začno teči novi — manjši — pokojninski prejemki od dneva izstavitve dekreta o upokojitvi. — Državni svet je na te pritožbe ugotovil, da v pritožbi navedeni razlogi ne drže. Uslužbenec je izpolnil pogoj iz § 112 tč. 2 odnosno 3 z gotovim datumom. Zdravniška komisija je na pr. konstatirala njegovo nesposobnost za daljno službo dne 28. aprila 1931. V bolniškem staležu pa je bil že od 27. junija 1930. Ko je stopil v veljavo novi zakon s 1. julijem 1931, je takoj stopila v veljavo tudi tč. 3 § 112, glasom katere prestane služba uslužbencu, če postane duševno ali telesno nesposoben. Ker je zdravniška komisija že pred 1. julijem 1931 konstatirala nesposobnost, bi morala že na dan uveljavljenja novega zakona, t. j. na dan 1. julija 1931 prestatí služba. Ker pa upravna oblast ni izdala odloka o prestanku službe ne na dan 1. julija 1931, pa tudi ne v roku treh mesecev od tega datuma, se mora po določbi drugega odstavka § 114 smatrati kot dan prestanka službe zadnji dan trimesečnega roka. Zadnji dan trimesečnega roka je 30. sept. 1931 in ta dan se po drugem odstavku § 119 smatra kot dan razrešitve, ker uslužbenec ni mogel biti rednim potom razrešen, ker ni bil v službi. Po § 120 zakona pa ima uslužbenec pravico na aktivne prejemke samo do konca meseca, v katerem je razrešen, odnosno v katerem se smatra za razrešenega. Ker se smatra uslužbenca za razrešenega s 30. sept. 1931, je imel pravico na aktivne prejemke samo do konca septembra 1931. Vsled takega dejanskega stanu je bilo pritožbo odkloniti.

## Vračunanje dnevničarske službe uslužbencem — nastavljenim po 1. septembru 1923

Že opetovano smo v našem glasilu razpravljali o vračunanju železniške službe pred nastavitvijo za odmero pokojnine. V vseh dosedanjih razpravah smo ugotovili, da je nesporno edino vračunanje službe v svojstvu stalnega delavca za pokoj-

nino onim železničarjem, ki so bili nastavljeni pred 1. septembrom 1923. Kljub nasprotni praksi prometnega ministrstva, ki še vedno pri izstavitvi odlokov o odmeri penzije računa za penzijo samo čas službe od nastavitve odnosno vpoklica, so do-



slej vsi prizadeti uslužbenci s pritožbo na Državni svet dosegli, da se jim mora vsa dnevničarska služba računati za odmero penzije. Tako v splošni seji, kakor v vseh konkretnih slučajih je Državni svet razsodil, da se mora računati za penzijo kot dnevničarska služba najmanj ves čas, za katerega je uslužbenec plačal prispevke v prejšnje provizijske zavode.

Te razsodbe je izdal na podlagi določbe tč. 3 čl. 258 zakona.

V splošni seji je Državni svet odločil, da se mora dnevničarska služba računati tudi v rok za pridobitev pravice na penzijo, torej v po zakonu predvidenih 10 let, po katerih dobi uslužbenec pravico na penzijo. Pri tej odločitvi vsaj v besedilu rešitve same ni državni svet naredil nikake izjeme, da bi veljala ta določba samo za one, ki so bili nastavljeni pred 1. septembrom 1923. Državni svet je doslej v par konkretnih slučajih tudi za uslužbenca, nastavljenega po letu 1923 razsodil, da se jim mora priznati pravica na penzijo, ker imajo skupno nastavljene in dnevničarske službe nad 10 let. Vsa taka rešenja pa so bila izdana v času do konca maja 1934. Po tem datumu pa ni Državni svet več izdal rešenj v tem pravcu, marveč je začel upoštevati za vse po 1. septembru 1923 nastavljene le določbe čl. 124 delavskega pravilnika ter jim priznavati penzijo le po delavskem pravilniku, ako še niso imeli 10 let nastavljene službe.

Iz razsodb, ki jih je dobilo naše uredništvo na vpogled tekom preteklega meseca, sledi, da se je peti oddelek Državnega sveta, ki je tudi za leto 1935 ostal v nespremenjenem sestavu, postavil na stališče, da bo ločil nastavljenca v dve veliki skupini, vsaj kolikor se tiče pridobitve pravice na penzijo:

Onim, ki so bili nastavljeni pred 1. septembrom 1923, bo brez vsega vračunal tudi dnevničarsko službo za odmero procenta penzije.

Onim pa, ki so bili nastavljeni kasneje, odnosno bodo še nastavljeni, pa bo računat v rok za pridobitev pravice na penzijo — v predpisanih 10 let — le službo v svojstvu nastavljenca. Če ne bo imel na dan prestopa službe 10 let nastavljene službe, mu kljub eventualni dnevničarski službi pred nastavitvijo ne bo priznal pravice na penzijo po predpisih zakona, marveč samo penzijo po predpisih delavskega pravilnika.

V konkretnih primerih je Državni svet sedaj razsodil tako-le:

### Državni svet v letu 1935

V letu 1935 je razdeljen Državni svet na 6 oddelkov, in sicer:

I. oddelek, ki bo reševal zadeve predsedništva Ministrskega sveta, Ministrstva zunanjih zadev, notranjih zadev, trgovine in industrije, oddelka ver, Ministrstva pravde in vse samoupravne zadeve ter spore glede pristojnosti;

II. oddelek, v katerega delokrog spadajo zadeve Ministrstev prosvete, socialne politike, kmetijstva, telesne vzgoje naroda in vse zadeve agrarne reforme, glede katerih je izdal rešenje minister odnosno upravno sodišče;

III. oddelek bo reševal zadeve Ministrstva vojske in mornarice ter gradbenega ministrstva;

IV. oddelek bo reševal personalne zadeve finančnega ministrstva in ostale administrativne zadeve telega Ministrstva, nadalje zadeve Ministrstva za šume in rudnike ter Ministrstva pravde (z izjemo oddelka — za vere);

V. oddelek: V ta oddelek spadajo zadeve železniškega ministrstva, nadalje disciplinski prestopki ter zadeve iz tožb proti odlokom upravnih oblasti glede disciplinskih prestopkov državnih uslužbenecv sploh;

VI. oddelek bo reševal carinske in trošarinske predmete, spore po

V zadevi zvaničnika K., ki je bil na železnici od leta 1914 ter je bil od 1. oktobra 1917 član provizijskega zavoda, nastavljen pa od 1. marca 1925 in mu je služba vsled bolezni prestopala dne 9. januarja 1934, je razsodil, ker mu direkcija ni priznala nikake pokojnine, sledeče:

»V danem slučaju gre za stalnega delavca, ki je bil tekom službovanja nastavljen kot zvaničnik in se je v tem svojstvu nahajal tudi v času, ko je veljal čl. 123 delavskega pravilnika iz leta 1933. Vsled tega bi morala z ozirom na čl. 124 delavskega pravilnika upravna oblast ugotoviti, ali je K. dvignil svoje prispevke, ki jih je plačal v provizijski fond bivše južne železnice in ako ugotovi, da jih ni, je njena dolžnost, da ugotovi, ali so izpolnjeni pogoji iz čl. 124 za odreditev penzije.

Ne more se vzeti na znanje pripomba uprave v odgovoru na tožbo, da se citiranih predpisov delavskega pravilnika v tem slučaju sploh ne sme upoštevati vsled tega, ker ne gre za uslužbenca, ki bi bil pred nastavitvijo član sedanega delavskega penzijskega fonda, kateri je bil ustanovljen z navedenim pravilnikom. Pokojni K. je bil član provizijskega zavoda bivše južne železnice od 1. oktobra 1917, a po statutu tega fonda so mogli biti samo stalni delavci člani tega fonda. Iz tega sledi, da je bil prizadeti stalen delavec pred svojo nastavitvijo za zvaničnika. Kakor je iz čl. 123 in 124 delavskega pravilnika razvidno, se v teh členih ne dela nikake razlike med stalnimi delavci po pravilniku iz leta 1933 in stalnimi delavci po drugih pravilnikih ter vsled tega obstoji možnost za izvajanje čl. 124, seveda pod pogojem, da dotičnik izpolnjuje predpise tega člena.

Iz te in sličnih razsodb je razvidno, da se je Državni svet sedaj za one, ki so bili nastavljeni po letu 1923, postavil na stališče, da se takim odmeri penzija po delavskem pravilniku, ako na dan prestopa službe še nimajo 10 let nastavljene službe, a imajo izpolnjene pogoje delavskega pravilnika za delavsko pokojnino.

Negotovo pa je, kakšno stališče bo Državni svet zavzel tedaj, ko bo šlo za uslužbenca, nastavljenega po 1. septembru 1923, ki bodo šli v pokoj potem, ko bodo že imeli 10 let službe v svojstvu nastavljenca. Ali bo tudi za te zavzel stališče, da se jim za odmero procenta penzije vračuna prejšnja dnevničarska služba, ali ne?

Upajmo, da bo Državni svet sklenil, da je smatrati svoječasni zakon o pridobitvi pravice na penzijo od 1. marca 1929, kakor tudi določbo § 121 sedanjega zakona le za ukrep, ki naj prepreči zlorabe pri pridobitvi pravice do pokojnine — za to predvideva 10 let nastavljene službe. Čim pa je ta pogoj izpolnjen, naj se uslužbenca za odmero procenta penzije zaračuna tudi prejšnja dnevničarska služba.

taksnem zakonu, devizne in valutne zadeve in monopolске prestopke. Poleg tega zadeve, ki izhajajo iz zakona o neposrednih davkih in samoupravnih dajatvah, neoziraje se, ali je odlok izdal minister ali upravno sodišče.

Spori, ki izhajajo iz tožb proti odlokom bana, komandanta žandarmerije ali kakšne druge oblasti glede službenih razmer državnih uslužbenecv spadajo v delokrog onega oddelka Državnega sveta, v katerega spadajo zadeve dotičnega Ministrstva.

Predsednik državnega sveta je g. Radojlović Dragoljub, podpredsednik je g. dr. Barić Josip, V. oddelek, kamor spadajo pritožbe železničarjev pa sestavljajo gg.: Škarja Ivan, dr: Miličić Peter, Ivanišević Milisav, Matanović Aleksa in Pište-lijć Luka.

**Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!**

### Naše naloge v novem letu

#### Iskrenost in delo

Naše delavstvo, naši nameščenci so iskreni. Beseda razredne zavesti jim ni le na jeziku, ampak tudi v srcu. To je prvo.

**Najprej je treba, da smo priprani o veliki misli delavskega razreda**

ne le z ozirom na položaj delavstva, marveč na splošni položaj družbe.

Marsikdo čuti v svoji duši to iskrenost. Silno hudo mu je, da ne more delavskemu gibanju koristiti več, da ne more zakričati vsemu svetu: »Boj za pravico je potreben in nujen!«

Vsemu svetu bi to sveto resnico rad povedal. Pa ne more in mnogo jih je, ki tega vprašanja ne umejo — ali celo nočejo umeti. Ta občutek zavednega sodruga in sodružice boli in peče. Toda ne! Kdor čuti to zlo, kdor vidi vse to, je pa le na pravi poti.

Vedeti moramo seveda, da se svet ne bo podrl, kakor so se podrli zidovi Jerihe, ko so Izraelci zatrobentali, če kričimo mi. Tega ne bo, ker se taki čudeži niso godili takrat in se ne gode danes. Potreba je storiti več.

**Med ljudi je treba stopiti.**

Širiti krog svojih znancev. Nje pridobiti. V organizacije je treba privesti malomarneže, da dobe interes na svojem življenjskem vprašanju. Če ima naše gibanje sto iskrenih zapornikov in vsak dobi v enem letu deset somišljenikov in članov, dvajset sodrugov s svojo prepričevalno besedo, pa jih imamo v enem letu tisoč in dvatisoč več.

**Zato je podrobno delo temelj delavskega gibanja, javne manifestacije pa vrata do zakrknjenih src naših sotrpinov,**

ki nebrižno prenašajo svojo bedo.

Iskrenost do gibanja in sotrpinov in njih organizacij je šele prava duhovna organizacija, organizacija problema in vpliva.

Resnica je, da posameznik stori lahko ne nekaj, ali to je več vredno, kakor kričava reklama. V delavskem gibanju ne gre za cirkuško reklamo, marveč

za konsolidacijo duha in ideologije.

V tem oziru pa posameznik lahko stori največ. In koliko sam ne more, to stori z razširjanjem delavskega socialističnega tiska.

Najmočnejše orožje v socialističnem gibanju je

**delavski tisk.**

Če bi delavski tisk ne imel druge zasluge, je velika njegova zasluga, da neobzirno razkrinkava demagogijo, ki se je v sedanji dobi razpasla malodane v vsej mednarodni politiki, v kolikor jo vodi velekapital in njega pandurji.

Tisk je tudi v reakcionarni dobi voditelj delavskega gibanja. V dobi najhujših reakcij so delavski zaporniki tajno širili tisk in mnogokrat predsedeli v ječah zaradi tega. Danes nam ne grozi ječa, svobodno lahko širimo svoje liste in ustvarjamo protiutež proti kapitalističnemu tisku, ki preplavlja svet in javno mnenje.

Ni treba žrtv. Samo malo dobre volje je treba, da delavski tisk postane velika duhovna sila, ki bo odločevala v javnem življenju. Vpliv delavskega tiska ni samo trenuten. To vidimo tam, kjer je reakcija zatrla delavski tisk. Gibanja in ideologije med delavstvom reakcija ni zatrla, ker ne more.

**Razvoj družbe in vpliv tiska sta dva učitelja bodočnosti,**

ki s svojimi nauki netita zlasti ob reakciji revolucionarnega duha. Ta duh zahteva povratek k svobodnemu razvoju, ki ga diktira naravni zakon.

Če hočes storiti sedaj ob novem letu svojo sodružno delžnost, poskrbi, da dobe naši delavski listi tudi v novem letu še mnogo več naročnikov in čitateljev. To delo je lahko in celo brez žrtv.

Minulo leto je bilo leto socialne bede in skrbi. Tudi letos ta zla ne bodo minila. Ali prav zaradi tega posvetimo vse svoje moči podrobnemu delu, našim organizacijam in tisku.

Nikogar ni, ki bi mogel to delo zabraniti.

**Posvetimo leto 1935 predvsem temu delu!**

### Povišanje prispevkov fakultativnih članov za bolniško blagajno

Spor, ki je nastal med fakultativnimi člani bolniškega fonda (upoko-jenci, ki so izjavili, da ostanejo še nadalje člani bolniškega fonda) in fondom kot takim vsled odloka centralne uprave, da se povisa prispevek od 1.5% kar na 3% do danes še ni likvidiran. Čeprav je odlok centralne uprave humanitarnih fondov potrdil minister saobraćaja, ta odlok še ni pravomočen, ker je centralna uprava kršila osnovne odredbe naredbe o zavarovanju državnega prometnega osebja za slučaj bolezni. Centralna uprava sploh ni imela pravice spreminjati višino članskega prispevka ter je z odlokom o povišanju prispevka za upokojence kršila naredbo.

V zaščito interesov fakultativnih članov so nastopili prizadeti upravno in redno sodnijsko pot. S. Kovač je protestiral proti temu odloku na

oblastni upravni odbor humanitarnih fondov, ki je sklenil zadevo že julija 1933 odstopiti v definitivno rešitev centralni upravi humanitarnih fondov. Nad poldrugo leto že leži ta zadeva pri centralni upravi odnosno centralnemu upravnomu odboru bolniškega fonda v Beogradu, da izda svoje rešenje, vendar, vendar, g. Kovač v vsem tem času ni smejal za politično izdati rešitev, da bi se s.

Poleg tega pa se vrši tudi sodnijsko postopanje in se nahaja zadeva sedaj pri drugi instanci, ki bo sklepala o tem, ali je redno sodišče pristojno za razpravljanje tega spora. Iz naredbe same sledi, da je pristojno redno sodišče ter upamo, da bodo fakultativni člani v letu 1935 dobili polno zadoščenje s tem, da bo odlok o povišanju prispevka anuliran.

### Na naslov g. šefa saniteta

Uverjen sem, da spada v delokrog g. šefa saniteta ne samo nadpregled bolnih železničarjev, ali so še sposobni za službo ali ne, marveč, da tudi nadzoruje, ali odgovarjajo razne železniške naprave v zdravstvenem oziru vsem predpisom.

Zadnja leta je skoraj popolnoma ukinjen kredit za vzdrževanje naravnih stanovanj in raznih službenih objektov. Pri tem so najbolj prizadete ravno čuvajnice ob progih. Službeni, kakor tudi stanovanjski prostori v čuvajnicah so v skrajno slabem sta-

nju. Marsikje ni vodnjakov, po nekod se nahaja stranišče, kar y, kuhinji, pod in okna ter vrata so segnita in slično.

Potom časopisa pošiljam apel na g. šefa saniteta, da bi vsaj enkrat letno pregledal vse čuvajnice in službene zahteval odstranitve nedostatkov.

Istočasno pa apeliram tudi na bolniški fond, da podvzame vse potrebno, da se čuvajnice higijensko uredi in odstranijo glavni povzročitelji bolezni v družinah progovnega osebja.

L. M., progovni čuvaj.



## Nova godina

Nova godina, 1935, bit će sigurno burna i uzbudljiva kao i 1934. Mnogi događaji, koji su tokom 1934 izbili na površinu ostali su neriješeni i nezavršeni. 1935 otvara im mogućnost razvoja i njihovog izživljanja.

Radnička klasa nema mnogo da žali za ovom preturenom godinom, ni u nacionalnom ni u internacionalnom pogledu. Mnogo je bilo izkušnja, mnogo muka.

Sve faze teške privredne krize u punoj su se mjeri odražavale na radnički život. Na leđja radničke klase srušile su se u krajnoj posljedici sve konzekvence ubitačne privredne depresije. Iako se uporno tvrdi, da je leđište krize prebrođeno u glavnome već 1933, ipak napredak na tom području 1934 nije mogao da donese socijalno i ekonomsko poboljšanje za radničku klasu. Stavije standard je dalje padao. Statistički podaci Suzora, kao termometar, stalno pokazuju pad radničke nadnice. Uporedo stime ide i tendencija općeg socijalnog pogoršavanja. Tek uz najveće napore klasnog radničkog sindikalnog pokreta uspijeva, da se zadrži i zaustavi daljnje socijalne rastvaranje. Ovi naponi najsvjetlija su tačka u cijelom tom zbivanju: socijalistički radnički pokret opravdao je svoje postojanje na najuvjerljiviji način. On je kroz cijelu godinu postajano stajao na braniku najviših interesa radničke klase. Sve tekovine dugogodišnje borbe, koja je bila skopčana sa mnogo žrtava, sačuvane su. Uloga našeg pokreta u ovim nadasve teškim vremenima doći će do prave cijene tek nakon što bude prebrođena ova epoha općeg stradanja. Ogromni su bili naponi, koje je naš pokret učinio za osiguranje i zbrinjavanje nezaposlenih, te za penziono osiguranje. Istom odlučnošću on će nastaviti tu borbu sve dok cilj ne bude postignut. Samo tom borbom on opravdava svoj opstanak. Svoju aktivnost on je proširio i na područje zaštite minimalne nadnice.

Ali pored svih tih napora i pregrta 1934 ostat će naročito potcrtan u novijoj istoriji radničkog pokreta radi pokušaja obnove našeg partijsko političkog života. Socijalistički pokret ma kojeg oblika, bio on samo sindikalni ili kulturni, uvijek je vjesnik novog doba, preteča velikih događanja, koji stvaraju istorijske situacije. Ono što nije bilo moguće da se ostvari 1934 vjerovatno je da će biti ostvarivo 1935. Na kongresu Ujedinjenog radničkog sindikalnog saveza Jugoslavije, koji je održan 15. i 16. dec. u Sarajevu ponovno je i odlučno pokrenuto pitanje obnove Socijaldemokratske stranke.

Svi oni, koji su 1934 radili na jačanju i normalnom uzdizanju postojećeg našeg kulturno-sindikalnog pokreta izvršili su svoju proletersku dužnost. Oni su radili za socijalističku stvar pod najtežim prilikama. Ali kolikogod je bio težak život

radničke klase kod kuće gdje se je borba vodila uz najveće lično požrtvovanje, još je teža bila borba radničke klase u drugim zemljama. U nekojim državama obračun između organizovanog socijalističkog radničkog pokreta i političke reakcije bila je dramatskog karaktera i na kraju tragična. U svim tim slučajevima vodila se borba između demokracije i fašizma. Treba da se sjetimo herojskog ustanka austrijskih i španjolskih radnika pod vodstvom socijaldemokratske stranke. Radnička klasa ugrožena za svoje političke slobode ustala je da se oružem u ruci odbrani od porobljača zakonitosti i ustavnosti. Istorija će biti uvijek uz one, koji su stajali na liniji progresa i koji su za oslobodilačke ideje Socijalizma herojski ginuli. Treba još da spomenemo ustrajnu i sistematsku borbu socijalista protiv nacionalističkog režima u Njemačkoj, te naročito sudbonosnu borbu francuskog socijalizma protiv fašiziranja Francuske. U Bugarskoj radnički je pokret posvema likvidiran: i radnički sindikati i partija ukinute su, jer je u Bugarskoj zaveden autoritativni režim uz pomoć vojne diktature. U Grčkoj radnički pokret izložen je neobično teškim naporima.

Medjutim ima na horizontu međunarodnog socijalističkog pokreta i svjetlih pojava, pojava, koje nam ulijevaju pouzdanje i vjeru u novu srećniju i ljepšu epohu: U Engleskoj radnički pokret dobiva ogromnu bitku u općinskim izborima. U Švedskoj, Norveškoj, Danskoj i Čehoslovačkoj socijalistički pokret u stalnom je napredovanju.

Uz opće ekonomske neprilike, koje drmaju kapitalističkim sistemom u cijelom svijetu, 1934 bila je ispunjena mnogobrojnim teškim i veoma opasnim međunarodnim zapletajima i sukobima. Problem Dalekog Istoka dobiva sve zaoštrenije oblike. Sukob Italije i Abesinije vjesnik je novih burnih događaja, koji bi lahko mogli da zapale novi svjetski rat. Marseljski atentat i njegova pozadina otkrili su kako u srcu Evrope postoji opasna i lako upaljiva atmosfera i kako je stanje u tom njenom sektoru nesmireno i burno.

U Novu godinu mi ulazimo sa velikim i teškim bremenom mnogih neriješenih pitanja. Sve je to od presudne važnosti za radničku klasu, za našu kao i one cijelog svijeta, jer ka kogod bilo sve se dobre i loše posljedice odražavaju u punoj mjeri na njenom životu. Loše posljedice uvijek u najvećoj mjeri. I rat i mir jednako je važan i sudbonosan za radničku klasu sviju naroda.

Nadamo se ipak, da će 1935 svladati sve poteškoće i da će biti u prvom redu sačuvan mir među narodima a zatim da će se stvoriti uslovi za uskrnuće demokracije, a to znači trijumf Bratstva. Jednakosti i Slobode!

## Sarajevski kongres

15. i 16. dec. održan je u Sarajevu III. redovni kongres Ujedinjenog radničkog sindikalnog saveza Jugoslavije. Kongres je pokazao idealnu smotru organizovane radničke klase Jugoslavije: 130 delegata iz svih krajeva naše zemlje, od krajnjeg severa i krajnjeg juga države, do krajnjeg istoka i krajnjeg zapada, svi važniji privredni i politički centri bili su na kongresu zastupljeni. Kroz usta tih 130 delegata govorila je organizovana radnička klasa naše zemlje. A prisustvo izaslanika bratskih koaliranih organizacija dizalo je značaj ovoga kongresa još u većoj mjeri, i činilo da je on pretstavljao celokupnu organizovanu snagu radničke klase naše države. Klasni radnički pokret, grupisan u svojim slobodnim sindikatima, već odavno nije dao ovako lepu i punu manifestaciju kako svoje snage tako i visine duhovne i moralne koja odlikuje klasni radnički pokret.

Po tome što je na njemu bilo kao i po tome ko je na njemu bio, ovaj kongres ima istorijski značaj. Kroz deceniju i po unazad, minuli kon-

gresi gotovo odreda tekli su u znaku ideoloških raspi i taktičkih razmimoilaženja koja su, manje više, ostavljala tragove većeg ili manjeg odronjavanja klasnog radničkog i nameštenečkog pokreta i svršavala pooštrenim francionaštvom i rasapom pokreta na nekoliko do krvi zavadenih jedinica. Bolost francionaštva i rasapa od krajnjeg desnog do krajnjeg levog krila, sa strahovitom netrpeljivosti i željama za uzajamnim istrebljenjima, bolovao je klasni radnički pokret kroz celo izaratno doba. U atmosferi rata uzaman je bilo prizivanje na zdrav razum i na staloženost u akcijama i u postupcima u odnosu prema pokretu kao celini. Svaka od zavadenih strana verovala je u neprikosnovenost svoje teze! Ali... vreme gradi kule i gradove. Urosov kongres 1934 istorijski je po tome što se na njemu pokazalo — prvi put posle toliko dugog vremena — da među organizacijama, koje sa Ursom ne čine organizaciono jedinstvo, postoji potpuna saglasnost u svima pitanjima koja interesuju radničku

klasu i njen klasni pokret. Ideološki, klasni radnički pokret na kongresu u Sarajevu bio je jedna nedeljiva celina. Ta manifestacija spada u red najznačajnijih karakteristika sarajevskog kongresa. Ona je od ogromnog značaja. Jer gde postoji ideološko jedinstvo, tu se automatski nameće i akciono jedinstvo. A gde je akciono jedinstvo do najpunijeg organizacionog jedinstva samo je jedan korak — kao nužna konzekvencija zajedničkih akcija. Kongres je srdačno pozdravio bratske koalirane organizacije grafičara, bankaraca, apotekara, muzičara, mašinaca i druge, i novoj upravi URSSJ dao u dužnost da probudi nastojanja za najintimnijom saradnjom kroz koaliciju sa svima onima koji imaju dobru volju da pošteno služe interesima radničke klase.

Akciona baza za zajednički rad koju je kongres dao vrlo je široka. Ona obuhvata ogromno polje rada socijalne politike, kroz sve vidove radničke zakonske zaštite i osiguranja; ona obuhvata ogromna polja rada kroz privredu i finansije, u kojima je radnička klasa najpunije zainteresovana; ona obuhvata tarifno-političke akcije kao sastavni deo socijalnopolitičke delatnosti u kojoj se klasne radničke organizacije moraju da ispomažu; ona obuhvata i kooperativnu delatnost radničke klase, kao najnoviju granu opštega staranja na kojoj treba da se oseti saradnja klase kao celine. Kongres je u pogledu izrade programa sindikalnog rada zaorao vrlo duboke brazde. Da se one uspešno dooru, trebaće velike snage organizovane radničke klase. Trebaće URSSJ kao celina, sve njegove organizacije i aktivnost svekolikih drugih klasnih radničkih sindikata koji su prestali da veruju da se njihova aktivnost iscrpljuje samo na polju potpornih kasa i uske esnafske politike. Naša politika ne sme da bude — podvukao je sindikalni kongres u Sarajevu —

da pozicije radničke klase branimo samo pred vratima sindikata, i samo u uzanome krugu radionice i fabrike, nego moramo pipke naše aktivnosti da pustimo kroz ceo društveni život; i da za zaštitu interesa radničke klase alarmiramo najširu građansku javnost, zadobivajući je, u što većoj mjeri, za svoga saveznika u svima našim opravdanim nastojanjima.

Značajne su najzad i odluke sarajevskog kongresa o unutrašnjoj izgradnji sindikalnoga pokreta koji je u sastavu URSSJ. Te odluke se odnose na koncentraciju sindikalne štampe, koja pretstavlja duševno oružje pokreta. Kao i na što tešnje povezivanje među organizacijama srodnih struka radi veće preglednosti u radu njihovom, manjih troškova administracije i najveće mogućne njihove aktivnosti u odbrani radničkih interesa.

Kroz nekoliko uzastopne godine vrlo teškoga rada, naš sindikalni pokret je nesumnjivo dokazao svoju zaista veliku životnu sposobnost. Znači to nešto kada je on snage svoje povećao u prilikama koje su u svakom pogledu bile teže nego što su bile u ijednoj izaratnoj godini. Kongres u Sarajevu je pokazao, vidno i za slepca, šta je uzrok da je naš pokret mogao da se tako kolosalno održi i da još i napreduje pod bremenom koje bi svakome drugome kičmu slomilo. Sastavom svojim kongres je pokazao koliko visokom etičkom i intelektualnom snagom raspolaže svaka od onih jedinki koje su ga sačinjavale. Delegati kongreski su bili sve ljudi koji su prekaljeni u bezbroj slučajeva. Kroz njih, i hiljade i hiljade drugih pristalica pokreta slobodnih radničkih i nameštenečkih sindikata, pokret se održao i napredovao. Kroz njih, i kroz one koji će doći, on će dalje napredovati i postati visoko značajan faktor u našem društvenom životu.

Bogdan Krekić.

## Radnici radionice Zagreb u očekivanju inspekcije novog ministra

Odmah posle postavljenja novog ministra saobraćaja donele su mnoge novine vijest, da će g. Ministar saobraćaja posjetiti sve važnije službene jedinice, da na licu mjesta ustanovi, kakav je položaj. Radnici radionice Zagreb zaključili su, da mu prigodom inspekcije radionice predlože jednu predstavku te da mu obrazlože teško in neodrživo stanje, u kojem se radnici danas nalaze.

Stanje radnika u poslednjim godinama veoma se je pogoršalo. Do meseca aprila 1927. god. bili su željeznički radnici obezbeđeni u toliko, da su bili u stanju izdržavati bar donekle svoju porodicu i sebe. Nakon toga njihov položaj počeo se stalno pogoršavati na taj način, da im se najprije smanjilo nadnice od 10 do 35%. Zatim je došlo smanjenje radnog vremena od 8 na 6 sati dnevno, koje se za kratko vreme normalizovalo opet na 8 sati, ali usporedo s tim snizilo se opet satnu platu za 10%. Pored toga i ključ premija, koji je prije bio Din 8.10 po satu uštedjenog vremena, danas iznosi Din 4.70. Konačno napominjamo, da je sniženje radnog vremena sniženo do 70%.

Nakon svih napred izloženih pogoršanja materijalnog stanja željezničkih radnika izdat je od strane prijašnjeg Ministra saobraćaja g. ing. Radivojevića Pravilnik o radnicima, koji je sankcionisao sve dotadanje redukcije i doneo nove, medju kojima je radnike pogodila najviše ona odredba, kojom se odredilo, da radnici moraju plaćati zaostatak prinosa penzionog fonda tako, da

pored redovitog prinosa, koji iznosi Din 63.— mesečno, moraju platiti i zaostatak, koji kod starijih radnika dosiže sumu od Din 28.000.—. Ranije su radnici uživali satnu platu kao i u privatnim preduzećima. Donošenjem novog radničkog Pravilnika određene su osnovne nadnice po stepenima, a ukinut je sistem satnica, te je propisana i uvećana dnevna, do najviše 50%, čiji prosjek za svaku budžetsku godinu propisuje generalna direkcija, no nažalost ta se odredba do danas još nije provela u život.

Pored toga u radionici ima puno radnika, koji su nastupili službu na željeznici posle 1923. god. te su bili stariji od 33 godina. Ovim radnicima danas ne priznaje se stalnost te ne mogu biti primljeni u radnički penzioni fond.

Radnici očekuju, da će novi Ministar saobraćaja uvideti njih težak položaj te udovoljiti njihovim zahtjevima po regulisanju radničkog položaja u opšte, uvodjenju osam-satnog radnog vremena, ukidanju sviju dosadašnjih redukcija kao i onih odredbi radničkog pravilnika, koje predviđaju naplaćivanje zaostataka prinosa za penzioni fond. Radnici se nadaju, da će se izmjeniti i druge odredbe radničkog pravilnika te priznati radnicima pravo biranja radničkih povjerenika i da će se sve radnike, koji su se nalazili u službi na dan stupanja na snagu radničkog pravilnika god. 1930, smatrati stalnima i primiti iste u penzioni fond.

## Zanimivosti za železničarje in zadrugarje!

Zadeva demisije tajnika zadruge g. Kobala urejena.

Kakor poročajo dobro informirani krogi, je zadeva, ki je dovedla do demisije g. Kobala v Nabavljalni zadrugi, sporazumno med prizadetimi urejena in ne bo treba vodstvu Nabavljalne zadruge na obćenem zboru dajati nikalkih poročil, kaj je dovedlo do tako nenadne demisije. Sliši pa se, da bo par »nezadovolnežev«, ki so po indiskreciji dobili o

celi zadevi točnejša poročila, veendar to zadevo spravilo na dnevni red na prihodnjem obćenem zboru tako zadruge, kot društva.

Demisija Tumpeja in tovarišev v Nabavljalni zadrugi.

»Zadrugar« v eni svojih zadnjih številkk objavlja sledečo službeno objavo:



## Članom!

Med skupinami železničarjev v Mariboru trajajo že nekaj časa spori, ki so zanesli vznemirjenje tudi že v vrste naših članov.

Da očuvajo pred osebnim razračunavanjem našo ustanovo, ki jo loči še kratek čas od redne skupščine, in kateri bi kot gospodarski instituciji podobne trzavice le škodovale, so sporazumno podali na zadnji seji upravnega odbora dne 17. novembra t. l. mariborski odborniki, tov.: Artič Franjo,

Tumpej Rudolf in Verčič Srečko ostavko na položaj upravnih odbornikov.

Upravni odbor je ostavko vzel na znanje in vpoklical v upravni odbor na zadnji skupščini izvoljenega namestnika tov. Černeko Zmagoslava iz Maribora. Ostali dve mesti ostaneta do redne skupščine nezasedeni, ker ni več mariborskih namestnikov izvoljenih.

Razračunavanje v vrstah zvezarjev s Tumpejevo skupino se vodi torej tudi že v Nabavljalni zadrugi ter bo prihodnji občni zbor tudi v tem vidiku zelo zanimiv.

## 1 odstotni izredni prispevek k uslužben-skemu davku za delavce ukinjen

Kakor je vsem železničarjem znano, je s 1. aprilom leta 1934 stopil v veljavo finančni zakon, ki v § 16 tč. 4 med določbami o davkih uvaja novo davščino kot izredni prispevek 1 odst. kosmatih prejemkov uslužbenkega davka, ki ga plačajo vsi zavezanci, ki so temu davku zavezani. Izvzeti so od tega plačevanja: hišno služništvo, delavci in dninarji, orožniki, granicarji itd.

Čprav je določba zakona jasna, se je interpretirala tako, da morajo tudi delavci in profesionalisti plačevati ta 1 odstotni davek. Železniška uprava si ni bila na jasnem, ali zadeva ta davek delavce ter vsled tega davka ni takoj odtegnila, marveč ga je zaračunala še le naknadno na podlagi posebnega tolmačenja Ministrstva financ.

Da se zadeva upravičenosti tega novega davka za delavce razčisti, je Strokovna komisija povzročila, da je bila vložena tožba na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče v Celju je izreklo na tožbo prizadetega delavca proti odločbi finančne direkcije v Ljubljani, ki ni hotela vrniti zahtevanega vplačanega davka, sledeče:

»Že po načelu, izraženem v prvem stavku §a 16 t. 4 finančnega zakona za 1934-35 niso zavezani k izrednemu prispevku nekvalificirani delavci, dninarji, najeti na hitro roko, ker sploh niso zavezani k uslužbenemu davku. Zato določila, da izrednega prispevka ne plačujejo delavci in dninarji, ni mogoče razumeti v tem smislu, da so tega prispevka oproščeni samo oni delavci in dninarji, ki so nekvalificirani in na hitro roko najeti za posel ob izrednih in nujih javnih potrebah. (Glej razpis ministrstva financ.) Kajti ob taki interpretaciji bi bilo določilo, da so izrednega prispevka oproščeni delavci in dninarji, popolnoma odveč. Radi tega se mora pojem »delavci in dninarji« interpretirati s splošnega narodnogospodarskega stališča.»

Upravno sodišče je točno določilo, kdo se smatra za delavca ter je odredilo sledeče:

Za delavce se smatra v smislu razsodbe vsaka oseba brez razlike spola, ki daje svojo telesno delovno moč stalno ali začasno v službo tretjim osebam, bodisi za nagrado, bodisi zaradi lastnega izučanja.

Delavec v tem smislu je lahko:

a) kvalificiran, ki se je izučil svoje obrti po predpisih obrtnega zakona in ki je dovršil obrtno šolo.

b) Polkvalificiran, ki opravlja obrtne posle, dočim se obrti ni izučil rednim potom.

c) Nekvalificiran, ki opravlja navadna fizična dela.

## Po kongresu URSS-a

Prtekli mesec so se zbrali v Sarajevu delegati svobodnih strokovnih organizacij iz vseh krajev Jugoslavije, da so ocenili uspehe in neuspehe, ki jih je doživel delavski pokret v pretekli poslovni dobi in da so sprejeli zaključke ter navodila za bodoče delo.

Važen je bil ta kongres, ker je ugotovil, pod kako težkimi pogoji morajo danes delovati strokovne organizacije, v kolikor so sploh odobrene in kako velikanske žrtve mora doprinesati delavstvo, če si hoče izvojevati vsaj najosnovnejšo zaščito, medtem, ko uživajo delodajalci pri vseh institucijah največje zaščite ter jim je socialna zakonodaja, ako so v vprašanju njihovi interesi, deveta briga.

Kongres URSS-a je sprejel več resolucij, od katerih objavljamo najvažnejše:

### Enotnost delavskega pokreta

1. Pregledujoč in ocenjujoč dosežane delovanje, tretji kongres URSS-a s posebnim zadovoljstvom ugotavlja, da je v zadnjih treh letih, kljub najtežjim neprilikom, dosežen velik duhovni in organizacijski napredek svobodnega delavskega in nameščenskega gibanja. Kongres pozdravlja vse borbe in sodelavce na tem polju ter odobrava delovanje izvršnega odbora.

2. Kongres z zadovoljstvom pozdravlja ustvaritev koalicije vseh svobodnih delavskih in nameščenskih organizacij v socialnih ustanovah in pri akcijah splošnega razred-

### Kdaj izgubi nameščenec značaj delavca?

Če opravlja nameščenec pretežno fizična dela in le postransko nadzoruje druge, enakovrstno zaposlene delavce (n. pr. predelavce) ali če samo šteje in beleži enakovrstna ponavljajoča se dela drugih, ne da bi mogel z delovno močjo teh oseb razpolagati, ne izgubi značaj delavca.

Ne moremo pa več smatrati za delavca tistega nameščenca, ki nadzoruje delo drugih nameščencev, da se vrši isto v tehničnem ali gospodarskem oziru pravilno, in le postransko opravlja fizična dela.

Proti sodbi upravnega sodišča je finančna direkcija v Ljubljani vložila pritožbo na državni svet v Beogradu, odkoder je te dni prispela sodba, s katero se zavrača pritožba finančne direkcije. S tem je postala sodba upravnega sodišča v Celju pravomočna.

Finančna direkcija v Ljubljani je na podlagi te razsodbe Državnega sveta že 8. 1. 1935 poslala vsem davčnim upravam odlok, ki odreja naslednje:

Upravno sodišče v Celju je v več analognih primerih razsodilo, da z razpisom finančnega ministrstva od 4. junija leta 1934 (36.166) ni pravilno interpretiran § 16 finančnega zakona za leto 1934-35, ker navedeni paragraf oprošča izrednega doprinosu vse uslužbenke, ki so oproščeni uslužbenkega davka. Po razlagi upravnega sodišča so izrednega prispevka oproščeni vsi delavci, pri čemer je pojem »delavca« razumeti po določilih zakona o zaščiti delavcev. Za delavce potemtakem ni smatrati nameščencev, ki v glavnem le nadzorujejo delovanje drugih ročnih delavcev. Obratovodji, mojstri, polirji itd. so torej zavezani izrednemu prispevku. Dedukcijo upravnega sodišča je v konkretnem primeru potrdil Državni svet z razsodbo od 17. decembra 1934, št. 33.143.

Glede na navedeno razsodbo državnega sveta vam naročam, da v bodoče ne pobirate več izrednega prispevka po določilih prej omenjenega razpisa finančnega ministrstva št. 36.156-34, temveč da smatrate do nadaljnjih navodil vse delavce in dninarje proste izrednega prispevka, pri čemer je pač pojem delavca pravilno interpretirati.

S tem odlokom je torej končno veljavno rešeno vprašanje 1 procentnega dopolnilnega davka, ki se v bodoče od delavcev in profesionalistov ne sme več ubirati, nereseno je edino še, na kak način bodo dobili prizadeti delavci za 9 mesecev že odtegnjeni davek nazaj. — Železniška uprava to vprašanje lahko enostavno reši s tem, da na račun 1 odst. davka odtegnjene zneske pri bodočih izplačilih obračuna na račun rednega davka.

nega značaja. V tej koaliciji vidi kongres velik korak naprej k popolni enotnosti delavskega razreda. To doseči, bo smatral za svojo glavno nalogo.

3. Istotako kakor je odbil naval žoltilh plačanih organizacij, URSSJ z isto odločnostjo odbija idejo levih elementov o takozvani enotni fronti, ki bi bila v naših razmerah samo varanje delavcev o enotnosti ter pomenila ustvarjanje neistinite situacije v delavskem gibanju. Komur gre za odkrito in pošteno delovanje na podlagi popolne notranje demokracije, brez zahrbtnih namenov in brez navodil iz central in ustanov, v katerih naš delavski razred nima nikakršnega vpliva, naj pride v naše vrste: takoj bo enakopraven in more po svojih duhovnih sposobnostih v delavskem gibanju imeti duhovni vpliv. Agentstva in celjaštva v naših organizacijah nismo trpeli, ne trpimo in ne bomo trpeli. Kongres nalaga izvršnemu odboru ter ga opozarja, da pazi na priključene organizacije, da store vse potrebno, da se bo normalni razvoj gibanja nadaljeval ter da se ideja resnične in iskrene enotnosti med delavskimi množicami čimbolj razširi.

### Koalijska svoboda

V boju za svobodo organiziranja beleži naš pokret veliko izgubo. ... krivica se je zgodila delavskemu turističnemu društvu, kateremu so bile ukinjene vozne ugodnosti na železnicah, ki jih druga turistična društva uživajo. To

ponižanje delavskih turistov v državljanke druge vrste je bilo izvršeno na podlagi intrigr konkurenčnih društev, ki se boje, da jih delavstvo ne bi zapustilo.

In čeprav to vprašanje na videz ni važno, je pa načelno največje važnosti. Zato kongres predlaga, da se delavski turisti z ozirom na vse ugodnosti izenačijo z ostalimi.

### Podpiranje nezaposlenih

Podpiranje nezaposlenih delavcev in nameščencev smatra kongres za najvažnejšo socialno nalogo. Dosedanji obseg tega podpiranja smatra kongres za absolutno nezadosten in nevdzržen. Sredstva Javnih borz dela se morajo zvišati z državnimi dotalacijami oziroma socialnimi dokladami samoupravnih ustanov. Kongres predlaga, da se nemudoma izvede podaljšanje rednih podpor na dvajset tednov.

### Produktivna gospodarska politika

Ukinitve izvajanja investicijskih del, katero je odredilo Ministrstvo financ ne samo pri državnih ustanovah, marveč tudi pri samoupravah in to ravno v času, ko so javna dela najbolj potrebna, odločilno vpliva na celotno gospodarstvo in delovni trg. Kršnje zakonskih predpisov o delovnem času položaj še bolj poslabšuje. Kongres zahteva aktivno in produktivno gospodarsko politiko, omejitev nepotrebnih izdatkov v javnih budžetih, velika investicijska dela ter dejansko omejitev delovnega časa vsaj do one izmere, ki jo določajo sedaj veljavni zakoni.

### Zaščita delavske plače.

V mnogobrojnih gospodarskih strokah so nečuvvene zlorabe glede

zniževanja plač, tako da je to postalo nevarno ne samo za življenje cele generacije, nego tudi za vse socialne in kulturne ustanove, ki služijo potrebam delavskih množic. Kongres predlaga sklenitev zakonitih ukrepov proti tem zlorabam in ustanovitve zavodov, ki bodo imeli pravico, da te zlorabe, ki so v škodo tudi socialnim podjetjem, odpravljajo in kaznujejo.

### Delavsko zavarovanje.

Kampanjo, ki se vodi proti delavskemu zavarovanju, smatra kongres za zlonamerno in uvedeno v interesu onih, ki so proti vsaki socialni politiki v naši državi. Ne zmanjševanje, marveč razširjenje in izpopolnitev delavskega zavarovanja smatra kongres za neobhodno potrebno. Kongres zlasti zahteva uvedbo invalidskega delavskega zavarovanja, vsaj v omejenem obsegu in stopnjama njegovo izpopolnitev ter uvedbo penzijskega zavarovanja za nameščence na način, ki bo v organizatoričnem pogledu najbolj praktično in najceneje.

Da se končno preneha z obrekovanji in sumničenji ter da se opusti sistem imenovanja, zahteva kongres, da se v delavskem zavarovanju izvedejo volitve, četudi bi bili za to potrebni veliki izdatki.

Kongres odobrava delovanje predstavnikov URSSJ-a v Delavskih zbornicah, delavskem, nameščenskem in rudarskem zavarovanju, javnih borzah dela, pričakujoč od njih, da zastavijo vse svoje sile in svoje sposobnosti, da te ustanove v teh težkih razmerah kar največ store za izboljšanje položaja delavskega razreda.

## Razne vesti

**Sprememba v železniškem ministrstvu.** Po nastopu novega ministra je bilo upokojenih večje število višjih uradnikov in sicer: dva pomočnika ministra ing. Peter Senjanović in ing. Borivoje Djurčić, pomočnik generalnega direktorja ing. Dimitrije Knežević, nadalje načelniki oddelkov: Ing. Božidar Jovanović, Gojko Mudrinić, dr. Fr. Bončina, ing. Milan Jovanović ter pomočnik direktorja rečne plovidbe ing. Tihomir Djurđević. Slične spremembe so bile izvršene tudi v nekaterih drugih Ministrstvih.

### Dopolnilne volitve v senat

Kraljevi ukaz z dne 5. t. m. razpisuje dopolnilne volitve v senat.

Volitve se bodo vršile dne 3. februarja 1935 za dobo šestih let.

Voliti je pri teh volitvah senatorjev: v dravski banovini tri, v savski banovini dva, v vrbaski banovini dva, v primorski banovini enega, v drinski banovini tri, v zetski banovini tri, v dunavski banovini tri, v moravski banovini štiri, vardarski dva.

### Kaj je z mesnim oddelkom Nabavljalne zadruge?

Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Ljubljani priporoča članom v svojem glasilu, da kupujejo sveže meso in svežo slanino po nizkih cenah pri firmi Rudolf Ocvirk, ki ima v Ljubljani dve prodajalni ter prodaja članom zadruge na kredit in gotovino.

Zadruga je imela svoj samostojen mesni oddelk in se govori, da je bil v tem oddelku deficit, ki je sicer krit z nekimi mešicami, ki zapadejo v mesečnih obrokih po Din 100.—

Ne vemo, kako so se razvijale zadeve v tem oddelku, vemo samo to, da je bil g. Ocvirk nastavljen pri zadrugi kot neke vrste poslovodja z mesečno plačo Din 3.000.—, sedaj pa so se razmere tako spremenile, da vodstvo Nabavljalne zadruge priporoča firmo Rudolf Ocvirk za nakup mesa in slanine.

Tudi to vprašanje zanima zadrugarje in bilo bi dobro, če bi »Zadrugar« v prihodnji številki objavil točnejše informacije.

### Občni zbor železničarske kreditne zadruge v Mariboru po zastopniku oblasti razpuščen

Prtekli mesec se je vršil v Mariboru občni zbor Kreditne zadruge, kateri predseduje g. Tumpej. Njegovi nasprotniki iz zvezarskih vrst so hoteli na tem občnem zboru voliti predsedstvo občnega zbora, kar pa g. Tumpej ni dopustil ter je prišlo do glasnega besednega razračunavanja, vsled katerega je zastopnik oblasti, ki je prisostvoval občnemu zboru, zborovanje razpustil.

### Tožbe proti Nabavljalni zadrugi.

Mesarski pomočniki, ki so bili uslužbeni v bivšem mesnem oddelku Nabavljalne zadruge, so po odpustu iz službe vložili proti Nabavljalni zadrugi tožbe za izplačilo čezurnega dela za ves čas nazaj. Tožbeni zahtevki posameznikov presegaajo celo Din 20.000.— V prvi instanci so posamezniki dobili prisojene večje zneske na račun čezurnega dela, vendar so se pritožili na drugo instanco ter zahtevalo plačilo čezurnega dela v celotnem znesku. Kakor smo doznali, so sedaj tudi ostali pomočniki vložili tožbe za izplačilo čezurnega dela. Celoten znesek, ki ga tožijo, presega Din 120.000.

## Amnestija

Za novo leto je izšla amnestija za tiskovne prestopke do 1. januarja 1935, izvzemši one, ki se kaznujejo po zakonu o zaščiti države. — Dalje za kaznjiva dejanja po gozdnem zakonu, kazni do treh mesecev, ki so jih izrekla civilna ali vojaška sodišča, oziroma denarna globa do 2000 Din. Izvzeta so obrekovanja in žalitve, ki se kaznujejo po privatni tožbi. — Oproščajo se kazni osebe, ki so obsojene od civilnega ali vojaškega sodišča na zapor od 3 do 6 mesecev (in ostanki kazni), pod pogojem, da v petih letih ne zagreše zločina, ali prestopka iz koristoljubja, odnosno delikta, kaznjivega po zakonu o zaščiti države.

### Od pomilostitve so izvzeti:

1. osebe, ki so bile obsojene po zakonu o zaščiti države odnosno obsojene po XII. poglavju kaz. zakonika;

2. državni, samoupravni ali drugi javni organi, ki so bili obsojeni radi podkupovanja;

3. osebe, ki so pobegnile v inozemstvo, pa se do 6. januarja 1935 niso vrstile v državo;

4. osebe, ki so bile obenem obsojene poleg kazni še na izgubo častnih pravic odnosno službe ter

5. vsi oni, kateri so bili že itak od sodišča samo pogojno obsojeni.

Privatne zahteve odnosno zahteve države do povračila škode pa s pomilostitvijo niso črtane.

## Vsi na prireditve »Zarje«!

Na svečnico, dne 2. febr. 1935 točno ob 20. uri priredi železničarsko glasbeno društvo Zarja v Ljubljani

### veliko prireditve

v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani.

Opozarjamo vse podpornike in prijatelje edinega delavskega glasbenega društva v Ljubljani, da se te prireditve sigurno udeležijo ter prežive par veselih uric v krogu svojih znancev ter podpro nadaljni razvoj delavske godbe.

Zato, sodrugi in sodruziče, 2. februarja 1935 vsi na prireditve »Zarje«!